

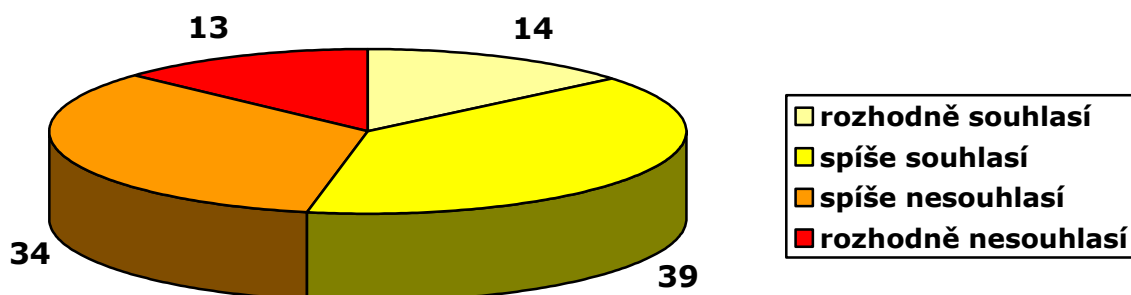
Postoje k práci

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2005, v05-04</i>
Otázky:	<i>EU.135, EU.136, EU.137</i>
Termín terénního šetření:	<i>18. – 25. dubna 2005</i>
Počet respondentů:	<i>1060 z toho 562 ekonomicky aktivních</i>
Reprezentativita:	<i>obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Výběr respondentů:	<i>kvótní výběr</i>
Zveřejněno dne:	<i>27. května 2005</i>
Zpracovala:	<i>Naděžda Horáková</i>

Součástí dubnového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR byl i blok otázek věnovaný postojům českých občanů k práci. Otázky týkající se práce byly položeny pouze respondentům, kteří jsou v současné době ekonomicky aktivní, tj. celkem 562 dotázaným. Na úvod jsme respondentům předložili tři výroky týkající se práce a oni s nimi vyjadřovali svůj souhlas či nesouhlas.¹

Graf 1: Souhlas/nesouhlas s výrokem „Práce je jen způsob, jak si vydělat peníze – nic víc.“

Více než polovina ekonomicky aktivních Čechů souhlasila s tím, že práce je pro ně jen způsob, jak si vydělat peníze a nic víc. Jen o málo menší podíl dotázaných naopak vyjádřil s předloženým výrokem nesouhlas.

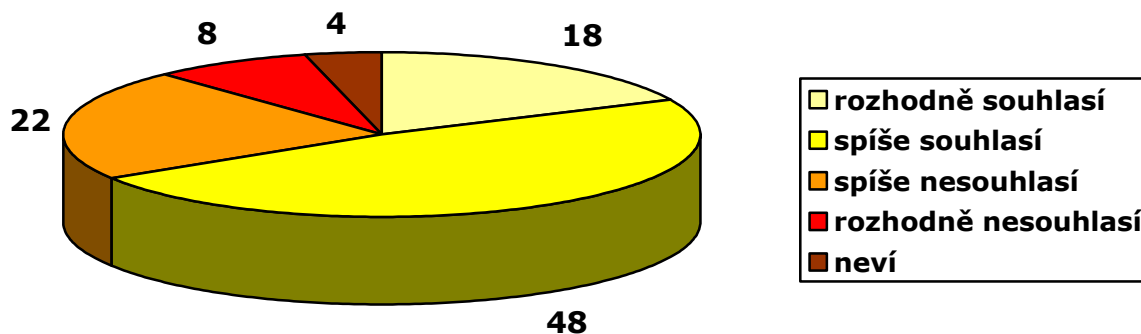
Názor, že práce je jen způsob, jak si vydělat peníze vyjadřovali častěji lidé pracující v dělnických profesích, respondenti působící ve stavebnictví, dotázaní se základním vzděláním či se středním vzděláním bez maturity a lidé vyučení.

¹ Otázka: „Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky: práce je jen způsob, jak si vydělat peníze – nic víc. Chtěl bych mít placené zaměstnání, i kdybych peníze nepotřeboval. Práce je pro člověka nejdůležitější činností v životě.“

Nesouhlas s tímto tvrzením pak byl relativně častější u lidí pracujících ve vedoucích funkcích, respondentů pracujících ve školství, osob se středním vzděláním s maturitou a vysokoškoláků.

Další výrok, ke kterému se respondenti vyjadřovali, zjišťoval, zda by lidé chtěli mít placené zaměstnání, i kdyby peníze nepotřebovali.

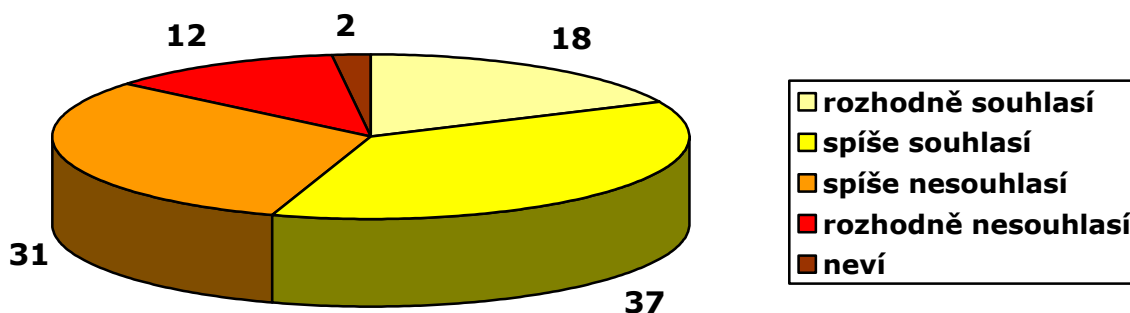
Graf 2: Souhlas/nesouhlas s výrokem „Chtěl bych mít placené zaměstnání, i kdybych peníze nepotřeboval.“

Dvě třetiny ekonomicky aktivních obyvatel naší země by chtěly mít placené zaměstnání i v případě, že by peníze nepotřebovaly. Opačný názor zastávají tři z deseti pracujících. Pracovat i v případě dostatku peněz by chtěli častěji lidé s vyšším stupně dosaženého vzdělání a lidé, kteří v současnosti pracují ve vedoucích funkcích. Nesouhlas s předloženým výrokem vyjadřovali především respondenti se základním vzděláním, se středním vzděláním bez maturity a vyučení a dále lidé pracující v dělnických profesích.

Poslední výrok, ke kterému se respondenti vyjadřovali, zněl: „Práce je pro člověka nejdůležitější činností v životě.“

Graf 2: Souhlas/nesouhlas s výrokem „Práce je pro člověka nejdůležitější činností v životě.“

Více než polovina ekonomicky aktivních dotázaných souhlasila s tím, že práce je pro člověka nejdůležitější činností v životě. Nesouhlasné stanovisko k tomuto výroku pak zaujalo 43 % oslovených.

V názorech na tento výrok se jednotlivé skupiny příliš nelišily, ale o něco častěji s ním souhlasili respondenti pracující ve školství a lidé, kteří jsou ve svém zaměstnání spokojeni a neuvažují o jeho změně.

V našem dubnovém výzkumu jsme se dále zajímali o to, za jak důležité ekonomicky aktivní lidé pokládají různé charakteristiky zaměstnání.²

² Otázka: „Řekněte mi, prosím, jak důležité je pro Vás: (viz tabulku 1)“

Tabulka 1: Důležitost jednotlivých aspektů práce (v %)

	Velmi důležitě	Spíše důležitě	Spíše nedůležitě	Zcela nedůležitě
mít jisté zaměstnání	78	19	2	1
mít vysoký příjem	41	52	6	1
mít práci, která mě baví	62	33	4	1
mít pocit, že moje práce je užitečná pro společnost	38	44	15	2
mít práci, které si ostatní váží	33	44	19	3
mít práci, kde můžu pracovat samostatně	30	44	21	4
mít možnost pracovního postupu	29	42	24	4
mít možnost svou práci pomáhat jiným lidem	25	47	22	4

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Za nejdůležitější pokládají ekonomicky aktivní respondenti to, aby měli jisté zaměstnání. Značnou důležitost pak přikládá naprostá většina pracujících také tomu, aby je práce bavila. Až na pomyslném třetím místě v žebříčku důležitosti se umístila práce přinášející vysoký výdělek. Přibližně tři čtvrtiny ekonomicky aktivních respondentů pak za důležité označily rovněž mít pocit, že jejich práce je užitečná pro společnost, mít práci, které si ostatní váží, a mít práci, kde mohou pracovat samostatně. Jako relativně nejméně důležitá (i tak ji za velmi či spíše důležité označilo přibližně sedm z deseti ekonomicky aktivních respondentů) se ukázala práce nabízející možnost pracovního postupu a to, zda má člověk možnost svou práci pomáhat jiným lidem.

Respondentům jsme v další otázce předložili seznam stejných aspektů práce a oni se u každého měli vyjádřit, zda jsou charakteristické pro jejich práci.³

Tabulka 2: Charakteristiky práce respondenta (v %)

	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
má jisté zaměstnání	11	48	26	9
má vysoký příjem	3	21	43	33
má práci, která ho baví	26	54	16	4
má pocit, že jeho práce je užitečná pro společnost	26	57	12	2
má práci, které si ostatní váží	10	46	28	4
má práci, kde můžu pracovat samostatně	21	52	20	7
má možnost pracovního postupu	6	25	47	18
má možnost svou práci pomáhat jiným lidem	17	44	28	8

Poznámka: Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Přibližně osm z deseti ekonomicky aktivních českých občanů si myslí, že má práci, která je užitečná pro společnost, a stejný podíl dotázaných uvedl, že má práci, která je baví. Necelé tři čtvrtiny pracujících pak v našem průzkumu uvedly, že mají práci, ve které mohou pracovat samostatně. Nadpoloviční většina

³ Otázka: „Bavme se nyní o vašem zaměstnání. Řekl byste, že máte jisté zaměstnání, máte vysoký příjem, máte práci, která Vás baví, máte pocit, že Vaše práce je užitečná pro společnost, máte práci, které si ostatní váží, máte práci, kde můžete pracovat samostatně, máte možnost pracovního postupu, máte možnost svou práci pomáhat lidem.“

oslovených v našem průzkumu vyjádřila názor, že má možnost svou práci pomáhat jiným lidem (61 %), že má jisté zaměstnání (59 %) a že má práci, které si ostatní váží (56 %). Naopak dvě třetiny ekonomicky aktivních dotázaných se nedomnívají, že mají možnost pracovního postupu, a více než tři čtvrtiny podle svých slov nemají vysoký příjem.